

ПОЕЗІЯ ТРУДА І ЩАСТЯ

Три десятиліття тому Володимир Антонович Плютинський очолив колгосп у Ровенському районі. І хоча, власне, спільна нива, як така, ще й не оралася і не засівалася, а тільки солодко мріялось про неї, крилато і озорено мріялось, дарма, що лиш обдертюхи-хати кивали солом'яними стріхами на розлогих пагорбах і вибалках одноосібного вузькопілля, що межами поснувалося поміж Ровно і Клеванню.

Впевненість в сонячному дні завтрашньому повнила груди, кликала до роботи гарячої од раннього ранку й до синього смеркання. І земля-матінка вабила жайворовими елегіями, одвічним клопотом хліборобським. Таємниче шепотіли зорі у високому небі, коли стомлений і щасливий якийсь повертався молодий голова із ближнього хутора, і блискавицею думка, — а що, як наректи центральну садибу колгоспу — Зорею?

На тому і порішили люди. Тепер, згадуючи ті перші нелегкі дні, коли із сизих досвітків доводилося бити чоботи від оселі до оселі, збирати зерно, до хрипу переконувати селян в єдино вірному шляху — колективному господарюванні, радіє Плютинський, що його труд не пропав марно. Пам'ять неквапливо гортає сторінки минулого. Довелось Володимир Антоновичу на перших порах і ночами не розставатися з автоматом. То були роки розгулу бандерівських бандитів.

З ППШ для самооборони, латаною торбою на посівний матеріал і щиро відкритим серцем міряв голова нескінченні версти. Лагідний і ввічливий, він чемно заходив до бідаків, вішав на кілочок біла порога приземкуватої хатини зброю, ніби вибачаючись перед господарями. І старі і молоді знав і розумів, що і йому трудно. Плютинський не гарячкував, не обіцяв молочних рік і кисільних берегів, задумливо і захоплено він розмірковував угорос про те, як із роздріблених хуторів вибуяє велике село, які в ньому будуть ферми, школи, лікарні, палац культури...

І йому повірили. Облітало й знову брнутькувалося листя на деревах, запліталися під очима химерні павутинки, минали літа у нескінченних турботах, і ось на узгір'ї поблизу вичовганого віками шляху Ровно—Луцьк виросло село з добротними будівлями, на десяти тисячах гектарів дорідно заколосилися ниви, білопінно закипіли сади, задвигтіли машинами заводи. Так, так, справжні, сучасні, обладнані новітньою технікою підприємства. Розмашистим кроком прийшла у село індустрія, і з нею, в дужій ході її, мужніли люди, господарі своєї долі. Прекрасної долі.

Володимир Антонович не поспішає розповідати про себе. То риса його характеру, чистоджерельної вдачі партійця, котрому до всього є діло, котрий, і це не данина

Співає народний хор.

художній образності, всім ділам — голова. І завдяки тому і свідченням високого визнання за те — Золота Зірка на грудях голови колгоспу «Зоря комунізму».

... Наша дружба з Плотинським давня. Близько двох десятків років сплило відтоді, коли мені з Миколою Фокіним і Андрієм Совою пощастило вперше виступати в місцевому клубі. Нинішній диво-палац ще тільки окреслювався у задумках Володимира Антоновича, і то достеменно означало, що йому обов'язково бути. Тоді я довідався, що голова — мій земляк, хмельничанин, з сусіднього Ізяславського району. В селі Борисів, у невеличкій школі, він зачитувався книгою «Як гартувалася сталь», разом з односельцями гордо поринав у бентежний бій, захоплювався подвигом славного вершника революції, втішався знайомими назвами: Шепетівка, Берездів, Славути... То — його рідні назви. У цих краях народився й боровся за щастя, за волю, за кращу долю Микола Островський. Від Борисова — коліски Плотинського до Вілії — Островського дороги, як то кажуть, на захисті скарби. А Шепетівку тут віддавна звали вважати своєю. Дуже гудки її паровозів ще ген коли розбудили

Бували у бувальцях фронтовики запевняють, що можна по витто фугаски чи звуку снаряда майже точно встановити, де вони впадуть. Інша річ — куля. Та, що почув — вважай, пролетіла джмелем. Та, що вжалить, ту відчуж опісля. Як повезе відчужти. В тому останньому для нього бою Плотинському повезло. Тяжке поранення — все-таки життя. Піроку лікувався в госпіталі, одужавши, повернувся до рідного села. В подзьобаних осколками хатах і коло обгорілих коминів тулилися старики й малеча. Всі, хто мав сили, подалися добивати фашистів. А земля струменіла весняними туманами, земля спрагло чекала на врожайне зерно, на руки роботящі, на господаря ревного. Зійшлася нечисленна громада і постановила — вручити колгоспу печатку Володимирові Плотинському. Дарма, що хлопцеві виповнилось лише вісімнадцять. На війні рік важить на п'ять. Обстріляний — значить дорослий. Згодом прослався дорога на Ровенщину, у край, за який пролив кров.

... Нелегко писати про подвиг трудовий. Адже здійснюється він не в атаці, не в коротку мить найбільшої концентрації волі, а протягом довгих років буття.

Хореографічна мініатюра «Кумасі» у виконанні учасниць ансамблю танцю.

колишню польську глухомань, і до багряних обривів великого Жовтня прослалися її рейки.

... Того незабутнього страшного сорок першого йому виповнилось чотирнадцять. У Славутському, Ізяславському районах поставали на бій з супостатами народні месники. Лікар Михайлов, учитель Одуха і Ткачук очолили партизанський рух. Володимир Плотинський, дарма, що ледве заврунулось на вус, — розвідник у з'єднанні Олексенка. Сторожкий, мов риць, він вистежував ворога з лісів і перелісків хмельницьких борів, півдня Білорусії, пущ Ровенщини, де діяв загін легендарного Дмитра Медведєва, де творив праведну помсту безстрашний Микола Кузнецов. Не раз Володі Плотинському доручалося збирати розвідувальні дані на окупованій польській території, переводити таємними переправами через Буг побратимів по зброї. Ет, коли б знаття, яка куля — «твоя».

Не жарт сказати — з того пам'ятного дня, коли Володимира Антоновича обрали головою колгоспу «Зоря комунізму», незабаром мине три десятиліття. Три десятки важких і напружених років.

Засвічував і піднімав спільну «Зорю» разом з комуністами, комсомольцями, активістами села. Тепер хіба у експонатах музею в місцевому палаці культури можна побачити фотографію типової хутірської мазанки з підпертими пакіллям причілками, обсмиканими стрічками кулями соломки, що майже торкаються рясного споришу. Так колись було під Ровно. Тепер тут розпросторився доглянутими і світлими новобудовами велетенський аграрно-промисловий комплекс. Головна садиба — замилується. Багатоповерховий мікрорайон, затишні квартири колгоспників нічим не відрізняються од міських. Хоча є й певні відмінності — багата орнаментовка, веселий шелест садків. Сонце і квіти

приваблюють гостей, які щодня навідуються сюди з усіх усюд, щоб навчитись господарювати так, як у «Зорі комунізму».

Понад п'ятнадцять мільйонів карбованців прибутків на рік має господарство. Зрештою, тепер і розгонистішими цифрами нікого не здивуєш. Як мовив поет — «ростемо ж ми, гей». Згадують колгоспи славетних Посмітного, Дубковецького, Бешулі, Тура, Бойка, Ткачука.

Але — «не хлібом єдиним сущі ми», — любить повторювати Володимир Антонович Плотинський. І на підтвердження цієї відомої істини веде мене в школу мистецтв. Так-так. Саме мистецтв. Веде розкішним палацом культури. Такого, скажу відверто, мені ще не доводилось бачити. Великий і малий зали для глядачів, бібліотека, кімнати для занять гуртків художньої самодіяльності, танцювальний зал своїм інтер'єром, меблями, художньою оздобою зримо засвідчують те, що серед численних спеціалістів аграрно-промислового комплексу «Зорі комунізму» дістав постійну прописку і фахівець, до обов'язків якого входить художнє оформлення усіх нових споруд, що зводяться на землях колгоспу.

Понад те, естетичним вихованням ліборобів і тваринників постійно займаються і безпосередньо голова колгоспу, і великий партійний, радянський, профспілковий та комсомольський актив, вчителі, вихователі дошкільних закладів. У школі мистецтв навчаються сотні дітей. Тут і скрипалі, і бандуристи, і піаністи, і художники, і справжня балетна студія. Справжня, бо консультує її художнє керівництво народна артистка СРСР Галина Миколаївна Кирилова. І навчаються діти колгоспників за програмою державних мистецьких шкіл. А поруч з палацом культури — нова школа-десятирічка з прекрасним спортивним залом, стадіоном, споруджується плавальний басейн.

У просторому коридорі середньої загальноосвітньої школи, на третьому поверсі, — казкова духмяність квітів. То — виставка художньої творчості п'ятикласників. Кожен букет — своєрідний поетичний образ. Скажімо, сухий најжачений будяк у парі з голубою волошкою: «Не зійшлися характерами» — підпис під композицією. Бо вони таки, будяк і волошка, відвернулися одне від одного. А ось троянда, обплутана колючим дротом — образ знедоленого фашистами, але не скореного Чілі. А он — викладена з квітів барвіста доріжка, мов вишиваний рушник материнський. І гірляндовий вінок оповиває портрет рідного Леніна.

... Поезія. Скрізь поезія. І у самій назві «Зоря комунізму» — животнора і хвилююча поезія труда, боріння, поезія людського щастя, завойованого мудрістю ленінської партії, ратним і трудовим подвигом краєвих її синів і дочок, — його, Володимира Антоновича Плотинського, здійснена мрія.

— Здійснена? — примружує повіки голова. — Ну, не скажіть. Взято тільки перший рубіж. Колгосп же разом із державою нашою впевнено крокує в комунізм. І роботи попереду — непочатий край...

Сергій КОЗАК
народний артист Української РСР.